

Beneficirani staž: izmene sistema i praktične obaveze poslodavaca

Izmene i dopune Pravilnika o radnim mestima, odnosno poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem („Službeni glasnik RS“, br. 25/2026, u daljem tekstu: „Pravilnik“) stupile su na snagu i ponovo aktuelizovale pitanje tzv. *beneficiranog radnog staža*.

Pravilnik predstavlja regulatorni okvir kojim se identifikuju radna mesta i poslovi: na kojima je rad naročito težak, opasan ili štetan po zdravlje, uprkos primeni mera zaštite na radu, na kojima dolazi do značajnog fiziološkog opterećenja i ubrzanog gubitka radne sposobnosti, kao i poslovi čije je obavljanje ograničeno godinama života ili posebnim psihofizičkim sposobnostima zaposlenog.

Kategorije poslova obuhvaćenih Pravilnikom

Pravilnik sistemski obuhvata više grupa poslova kod kojih zakonodavac prepoznaje potrebu za posebnim penzijskim tretmanom, uključujući naročito:

- poslove u rudarstvu i podzemnoj eksploataciji;
- poslove u metalurškoj, hemijskoj, petrohemijskoj i procesnoj industriji;
- poslove u energetskim, termoenergetskim, gasnim i infrastrukturnim sistemima;
- poslove u saobraćaju, železničkom transportu i vazduhoplovstvu;
- poslove zaštite, spasavanja i hitnih intervencija;
- poslove sa povećanim rizikom od povreda na radu ili profesionalnih oboljenja;
- poslove koji podrazumevaju kontinuiranu izloženost štetnim faktorima radne sredine i

- poslove kod kojih priroda rada zahteva posebnu psihofizičku sposobnost zaposlenog.

Pravilnik razlikuje i stepene uvećanja staža, pa se u zavisnosti od intenziteta rizika i težine uslova rada svakih 12 meseci efektivnog rada **može računati kao 14, 15, 16 ili 18 meseci staža osiguranja**.

Najznačajnije izmene

Poslednje izmene Pravilnika posebno su usmerene na preciziranje i proširenje pojedinih radnih mesta u oblasti metalurgije, energetike, petrohemijske, rada na visini i hitne medicinske pomoći.

- **Crna metalurgija – železare**

U okviru oblasti crne metalurgije značajno su proširena i dodatno precizirana radna mesta u aglomeraciji, kod visokih peći, u konvertorskim čeličanicama, toplim valjaonicama, pocinkovaonicama, energetskim postrojenjima i vatrogasnim jedinicama u železarama.

Izmene naročito obuhvataju operativne poslove u proizvodnim procesima, uključujući rukovaoce tehnološkim postrojenjima, topioničare, livce, dizaličare, operatere na kontinuiranom livenju, poslove odsumporavanja i otprašivanja, kao i poslove u održavanju tehnološke opreme i energetskih sistema.

Posebno je značajno što su beneficiranim stažom obuhvaćeni i određeni poslovi preventivnog, tekućeg i smenskog održavanja u proizvodnim pogonima, uključujući bravare, mašinbravare, električare, zavarivače i druga tehnička zanimanja koja se obavljaju neposredno u uslovima povećanog profesionalnog rizika.

U zavisnosti od vrste poslova i stepena izloženosti rizicima, Pravilnik predviđa različite stepene uvećanja staža, tako da se 12 meseci rada računa kao 14, 15 ili 16 meseci staža osiguranja.

- **Hemijska i petrohemijska industrija**

U oblasti proizvodnje petrohemijskih proizvoda dodatno su obuhvaćeni pripadnici vatrogasnih jedinica, odnosno vatrogasci zaposleni u petrohemijskoj industriji, kod kojih se 12 meseci rada računa kao 14 meseci staža.

- **Energetika i termoelektrane**

U okviru proizvodnje električne energije dodatno su obuhvaćeni poslovi u tehnološkom procesu odsumporavanja u termoelektranama, kod kojih se 12 meseci rada računa kao 14 meseci staža.

- **Hitna medicinska pomoć**

Posebno su precizirana radna mesta u oblasti hitne medicinske pomoći:

- lekarima koji pružaju hitnu medicinsku pomoć na mestu događaja i tokom transporta 12 meseci rada računa se kao 15 meseci staža;
- medicinskim tehničarima, višim medicinskim tehničarima i vozačima sanitetskih vozila 12 meseci rada računa se kao 14 meseci staža.

- **Rad na visini – nova kategorija**

Kao potpuno nova kategorija uveden je rad na visini, odnosno radno mesto **visinskog radnika na alpinističkom užetu**, kod kojeg se 12 meseci rada računa kao 16 meseci staža.

Ova izmena može imati značajne praktične implikacije za poslodavce u građevinarstvu, infrastrukturnim projektima, održavanju objekata, industrijskih postrojenja, energetske sistema i drugim delatnostima koje uključuju specifične visinske radove.

Šta je posebno važno za poslodavce?

Pravo na staž osiguranja sa uvećanim trajanjem ne procenjuje se isključivo prema formalnom nazivu radnog mesta, već prema stvarnoj sadržini poslova, uslovima rada, stepenu izloženosti profesionalnim rizicima i načinu na koji je rad organizovan u praksi.

Drugačija sistematizacija radnih mesta nije dovoljna ukoliko faktički uslovi rada odgovaraju poslovima obuhvaćenim Pravilnikom. Poslodavci bi trebalo da **provere da li imaju zaposlene koji se mogu podvesti pod relevantne kategorije, da li je dokumentacija iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu usklađena sa faktičkim opisom poslova zaposlenih, kao i da li se staž i doprinosi zaposlenih koji pripadaju kategorijama iz Pravilnika pravilno obračunavaju.**

Za sve dodatne konsultacije ili pravnu pomoć, možete se obratiti timu Tasić & Partneri putem maila na office@tasiclaw.com ili putem telefona na +381116302233.